

Kendskab til fondene i den danske befolkning i 2022

**Fondenens
Videnscenter**

4.10.2022

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
Kendskab til fondene i befolkningen i 2022	5
Metode og kildegrundlag	13

Indledning

Dette er en kendskabs- og omdømmeanalyse med fokus på almennyttigt uddelende fonde og foreninger i Danmark. Analysen belyser resultater for 2022 samt udviklingen i danskernes kendskab til fondene og deres vurdering af fondenes omdømme i perioden 2019-2022. Undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde med Fondenes Videnscenters medlemmer og gennemført bredt i den danske befolkning blandt personer over 18 år. Dataindsamling og –bearbejdning er gennemført af Kantar Gallup i maj (læs mere om metoden på side 14).

Generelt er kendskabet til de danske fonde steget siden sidste års måling. Syv ud af ti danskere kan uhjulpent nævne mindst én fond. Det kunne seks ud af ti i 2021. I forhold til danskernes hjulpe kendskab kan ni ud af ti nævne mindst én fond, hvilket er på niveau med 2021.

Danskernes tillid til internationale institutioner som FN og EU er steget, og tilliden til danske institutioner som Folketinget, kommunalbestyrelser, politiske partier og regeringen er svækket sammenlignet med 2021. Langt de fleste danskere har dog fortsat stor tillid til de danske fonde.

Siden sidste års kendskabsundersøgelse blev gennemført i maj 2021, er der sket flere store ting i verden, der kan have påvirket danskernes bevidsthed om og holdning til fondene og andre institutioner, der indgår i denne analyse. F.eks. var covid-19 fortsat en del af hverdagen, da den tredje lockdown blev indført i december 2021, i februar 2022 invaderede Rusland Ukraine, og i foråret 2022 nåede fødevarepriserne det højeste niveau siden 1990. Alle disse udfordringer har det tilfælles, at de har potentiale til - i større eller mindre grad - at påvirke danskernes trivsel og muligheder. I det perspektiv er det sandsynligt, at almennyttige indsatser og støtte til udsatte bemærkes mere af danskerne og opleves som værdifuldt.

Hovedpointer fra analysen

Kendskabet til fondene er steget

Syv ud af ti danskere kan nævne mindst én fond uhjulpet. Det er flere end i 2021, hvor det var seks ud af ti. I perioden 2019-2022 er det uhjulpne kendskab steget fra 57 % til 71 %. Ser man i stedet på danskernes hjulpne kendskab, kan ni ud af ti nævne mindst én fond, hvilket er på niveau med 2021 (90 % i 2022, 87 % i 2021). Knap fire ud af ti danskere kan huske, at de indenfor det sidste år har set eller hørt om specifikke fondsfinansierede projekter. *Se side 6.*

Mere end otte ud af ti danskere har positive associationer til fondene

84 % af danskerne har positive associationer til ordet "fond" og nævner bl.a. støtte, velgørenhed og det at hjælpe andre som det første, de kommer til at tænke på, når de hører ordet "fond". De 6 %, der har negative associationer, nævner ord som skattefordel, tung administration m.v. Når der spørges til danskernes associationer til "almennyttigt uddelende fond", falder de negative associationer til 2 %. *Se side 7-8.*

Danskerne oplever, at fondene har høj samfundsværdi

Overordnet vurderer danskerne, at fondene løfter vigtige samfundsopgaver i Danmark. Det ses bl.a. ved at:

- 67 % af danskerne er enige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave
- 72 % af danskerne er enige i, at de danske fonde gør en positiv forskel i det danske samfund
- 67 % af danskerne er enige i, at de danske fonde ofte støtter aktiviteter, som det offentlige ikke støtter

For alle tre udsagn er der sket en stigning i forhold til 2021.

De 67 % af danskerne, der oplever, at fondene løfter en vigtig samfundsopgave, begrundes det primært med, at fondene deler penge ud, og at de derved støtter forskellige dele af samfundet. De få danskere, der har en lav opfattelse af fondenes samfundsmæssige værdi, begrundes det med en generel mistillid til fondenes håndtering af midlerne, og at de kan bidrage til en skævvridning i samfundet. *Se side 9-10.*

Danskerne har fortsat stor tillid til fondene

Danskernes tillid til de almennyttigt uddelende fonde og foreninger er høj, og igen i år ligger de danske fonde på en flot tredjeplads efter domstolene og politiet, når der spørges til danskernes tillid til forskellige institutioner. Rækkefølgen er stort set som i 2021, men generelt er danskernes tillid til internationale institutioner som FN og EU steget, og tilliden til danske institutioner som Folketinget, kommunalbestyrelser, politiske partier og regeringen svækket. *Se side 11.*

Danskerne vurderer, at fonde tager mere hensyn til samfundet end til egne særinteresser

Den overvejende positive opfattelse af fondene og fondenes samfundsmæssige værdi bakkes igen i år op af resultaterne for, hvor stort et samfundshensyn forskellige organisationer tager (vs. at pleje egne interesser). Her placerer danskerne fondene på en andenplads blandt de institutioner, der indgår i undersøgelsen. *Se side 12.*

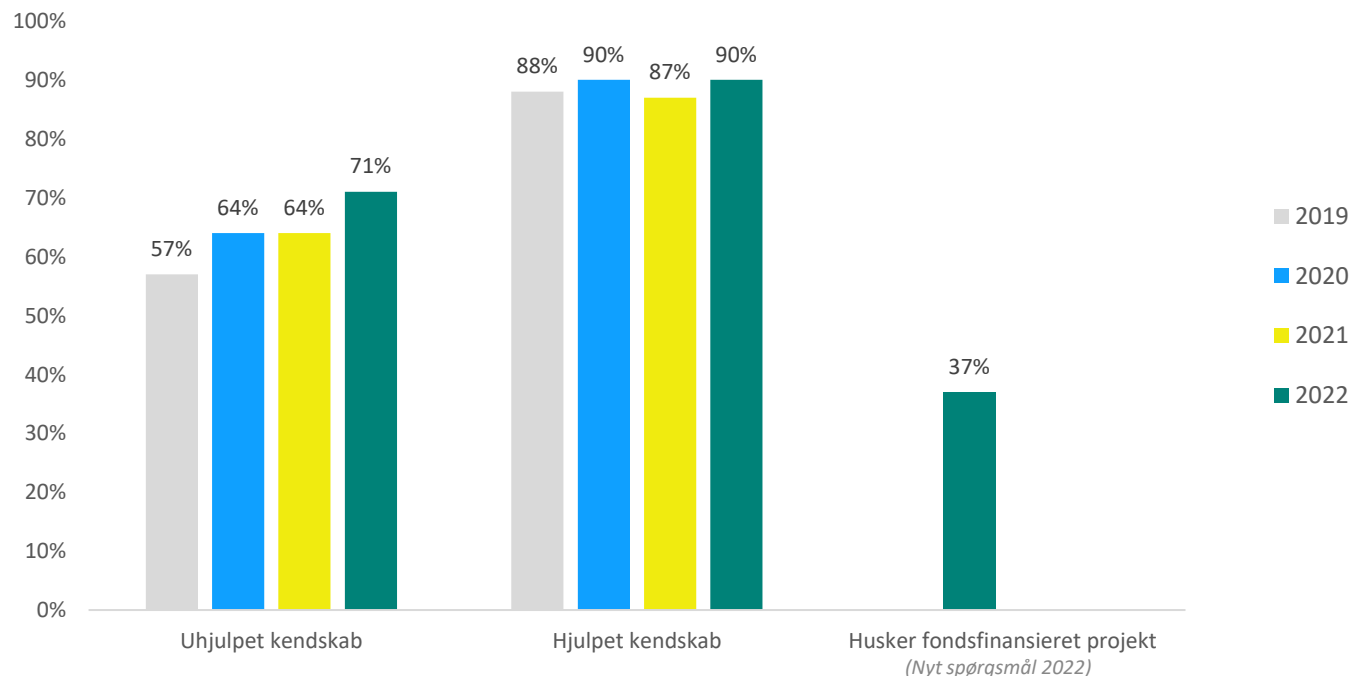
Kendskab til fondene i befolkningen i 2022

Fondenes
Videnscenter

4.10.2022

Kendskab til fondene blandt befolkningen er steget

Figur 1: Kendskab til fondene i befolkningen 2022

Q0 Hvilke fonde eller fondslignende foreninger kender du? Notér alle dem, du kender eller har hørt om. (åbent spørgsmål uden liste) Base 2022: Alle (2235)

Q1 Hvilke af disse fonde kender du, eller har du hørt om? Du bedes tage stilling ud fra dit kendskab til selve FONDEN, ikke til den virksomhed, der evt. har et vist navnefællesskab med fonden. (lukket spørgsmål med liste)

F1. Har du inden for det sidste år set eller hørt om ét eller flere projekter, der er finansieret ved hjælp af midler fra danske fonde eller fondslignende foreninger? (åbent spørgsmål uden liste)

Kilde: Fondenens Videnscenter, gennemført af Kantar Gallup.

Figur 1 viser, hvor mange danskere der kan nævne en fond uhjulpet og hjulpet. Derudover hvor mange danskere der kan huske et fondsfinansieret projekt.

Syv ud af ti danskere kan uhjulpet nævne mindst én fond ved navn. Det er en signifikant stigning sammenlignet med 2021, hvor seks ud af ti var i stand til dette, og en markant stigning sammenlignet med tidligere år.

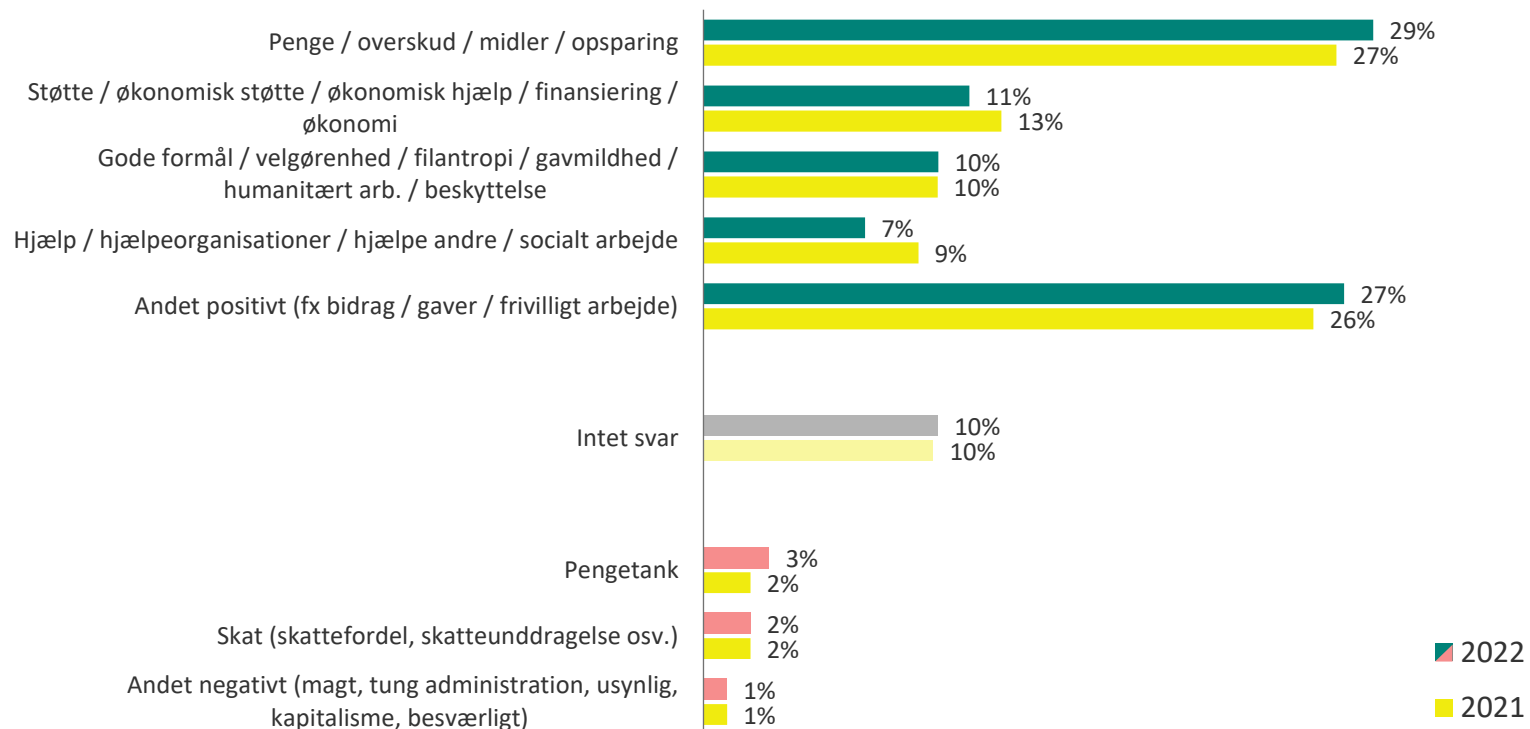
Når man viser danskerne en liste med fondsnavne, siger ni ud af ti, at de kender minimum én fond. Det svarer til niveauet for 2021 og tidligere år. Danskerne kender i gennemsnit fem fonde, når vi ser på hjulpet kendskab.

Resultater for både uhjulpet og hjulpet kendskab anses som værende udtryk for et generelt højt kendskab til fondene.

Knap fire ud af ti danskere kan huske at have set eller hørt om et fondsfinansieret projekt inden for det sidste år. Det er altså nemmere for danskerne at huske fondene end de specifikke projekter, fondene har finansieret.

Danskerne har primært positive associationer til ordet "fond"

Figur 2: Danskernes top-of-mind-associationer i forhold til ordet "fond"

Q5a Hvad er det første ord, du kommer til at tænke på, når du hører ordet "fond"? (åbent spørgsmål uden liste)

Base 2022: Alle (2235)

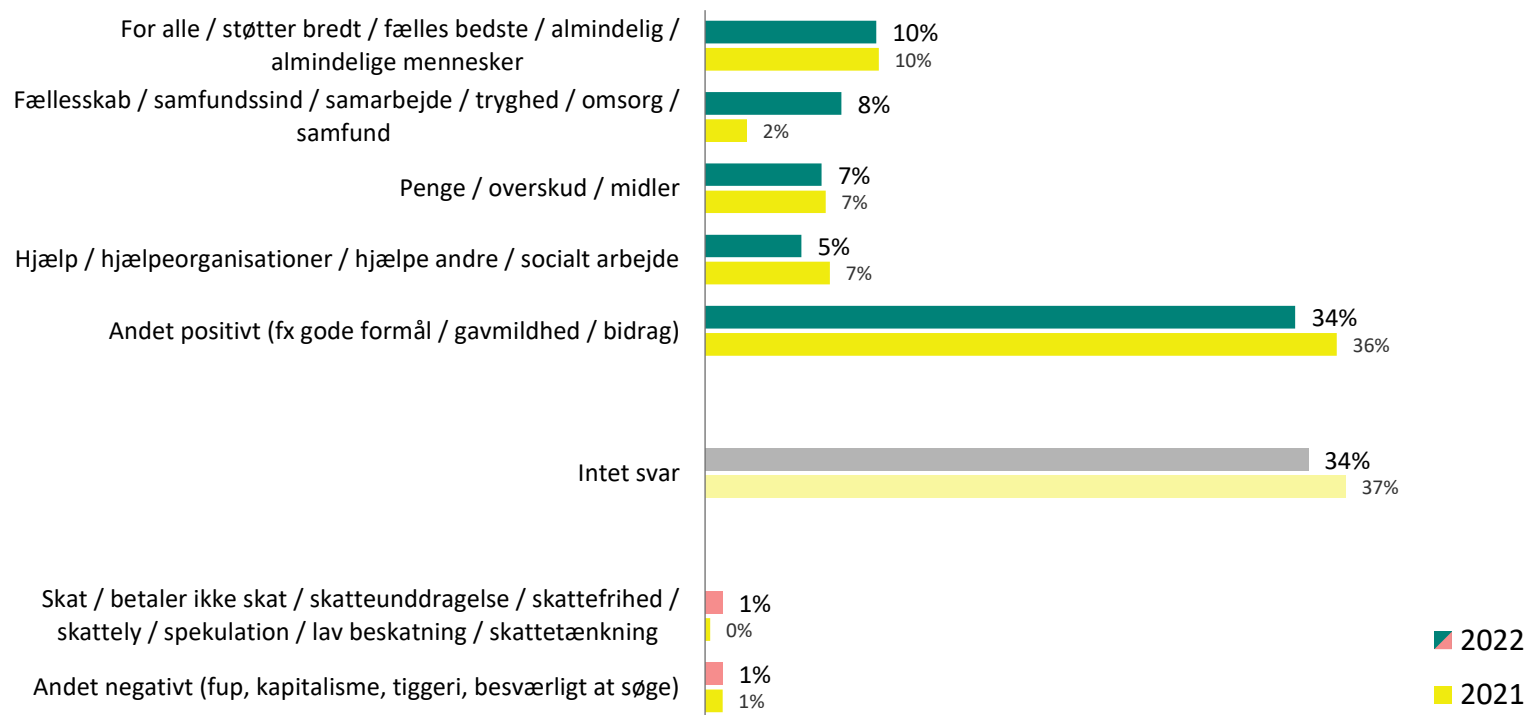
Figur 2 viser danskernes umiddelbare associationer til ordet "fond".

I 2022 er 29 % af danskernes top-of-mind-associationer penge/overskud, mens 11 % tænker på støtte, 10 % på velgørenhed og 7 % på det at hjælpe andre. Der er ikke de store udsving, når svarene sammenlignes med svarene fra 2021.

Samlet set har 6 % af danskerne ord som pengetank, skattefordel, tung administration m.v. som top-of-mind i forbindelse med ordet "fond". Også her er der stort sammenfald med besvarelserne fra 2021.

Danskerne har primært positive associationer til ordene ”almennyttigt uddelende fond”

Figur 3: Danskernes top-of-mind-associationer i forhold til ordene ”almennyttigt uddelende fond”

Figur 3 viser danskernes umiddelbare associationer, når ordene ”almennyttigt uddelende fond” nævnes.

I 2022 er 10 % af danskernes top-of-mind-association bred støtte, mens 8 % tænker på fællesskab, 7 % tænker på overskud, mens 5 % tænker på at hjælpe andre, når de præsenteres for ordene ”almennyttigt uddelende fond”. Sammenlignet med 2021 er associationer til fællesskab/samfundssind markant højere i 2022 (8 % vs. 2 %), mens de resterende viste kategorier kun har mindre udsving.

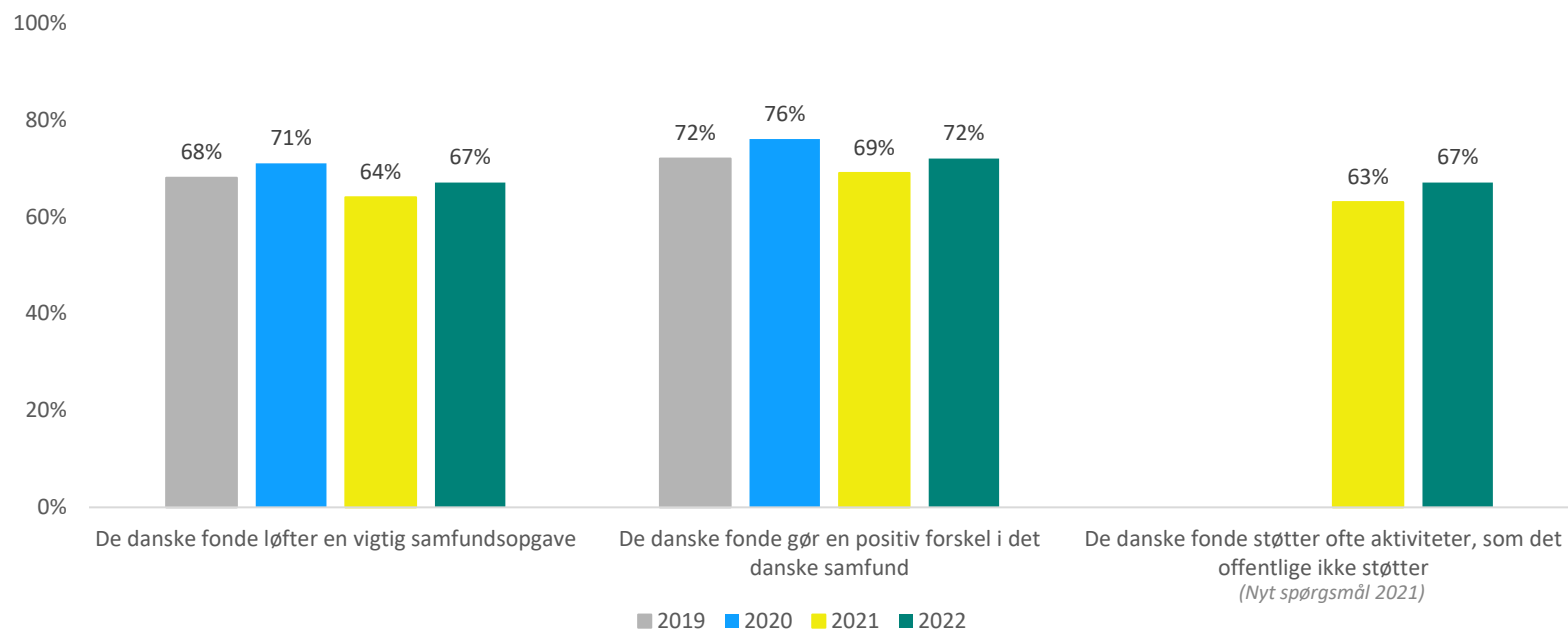
Danskerne har forholdsvis få negative associationer (2 %), men de negative associationer er relateret til ord som ”skattely”, ”fup” m.v.

Q5b Hvad er det første ord, du kommer til at tænke på, når du hører ordet ”almennyttigt uddelende fond”?
(åbent spørgsmål uden liste)

Base 2022: Alle (2235)

Danskerne oplever, at fondene har høj samfundsværdi

Figur 4: Danskernes holdning til fondenes samfundsmæssige værdi (viser enig/helt enig til udsagn)

Figur 4 viser danskernes holdning til fondenes samfundsmæssige værdi i 2019-2022.

For 2022 ser vi, at:

- 67 % af danskerne er enige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave
- 72 % af danskerne er enige i, at de danske fonde gør en positiv forskel i det danske samfund
- 67 % af danskerne er enige i, at de danske fonde ofte støtter aktiviteter, som det offentlige ikke støtter

For alle tre udsagn ses en stigning på hhv. 3, 3 og 4 procentpoint i forhold til 2021.

Resultatet må anses som værende et udtryk for, at danskerne oplever, at fondene har høj samfundsmæssig værdi.

Q7 Hvor enig eller uenig er du i nedenstående udsagn?

Note: Vurderingen er afgivet på baggrund af en introduktion til fondene og deres virke og er dermed en kvalificeret vurdering fra respondenter, som er blevet klædt på med viden omkring fondene og deres overordnede arbejde, samt hvilke projekter de eksempelvis kunne stå bag.

Kilde: Fondenenes Videnscenter, gennemført af Kantar Gallup.

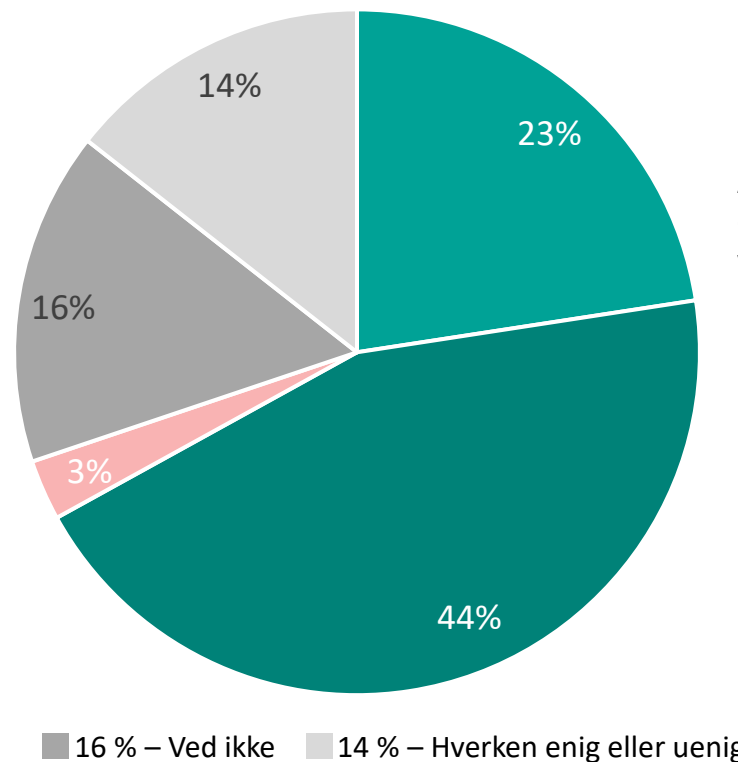
Base 2022: Alle (2235)

Begrundelser for holdning til, hvorvidt fondene løfter en vigtig samfundsopgave

3 % – Uenig eller helt uenig

Af de 3 %, der var uenige eller helt uenige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave, var følgende grunde i top-3:

- Plejer egne interesser / særinteresser / ikke til den brede befolkning / prestigeprojekter
- Er ikke fondenes opgave (samfundsmæssige tiltag) / skadelig for demokratisk beslutningsproces / skævvridning
- De løfter ikke vigtige opgaver / ikke den store samfundsmæssige forskel

44 % – Helt enig

23 % – Enig

Af de 67 %, der var enige eller helt enige i, at de danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave, var følgende grunde i top-3:

- Bidrag / deler penge ud
- Hjælper forskellige segmenter i samfundet
- Forskning / udvikling / uddannelse / innovation

16 % – Ved ikke

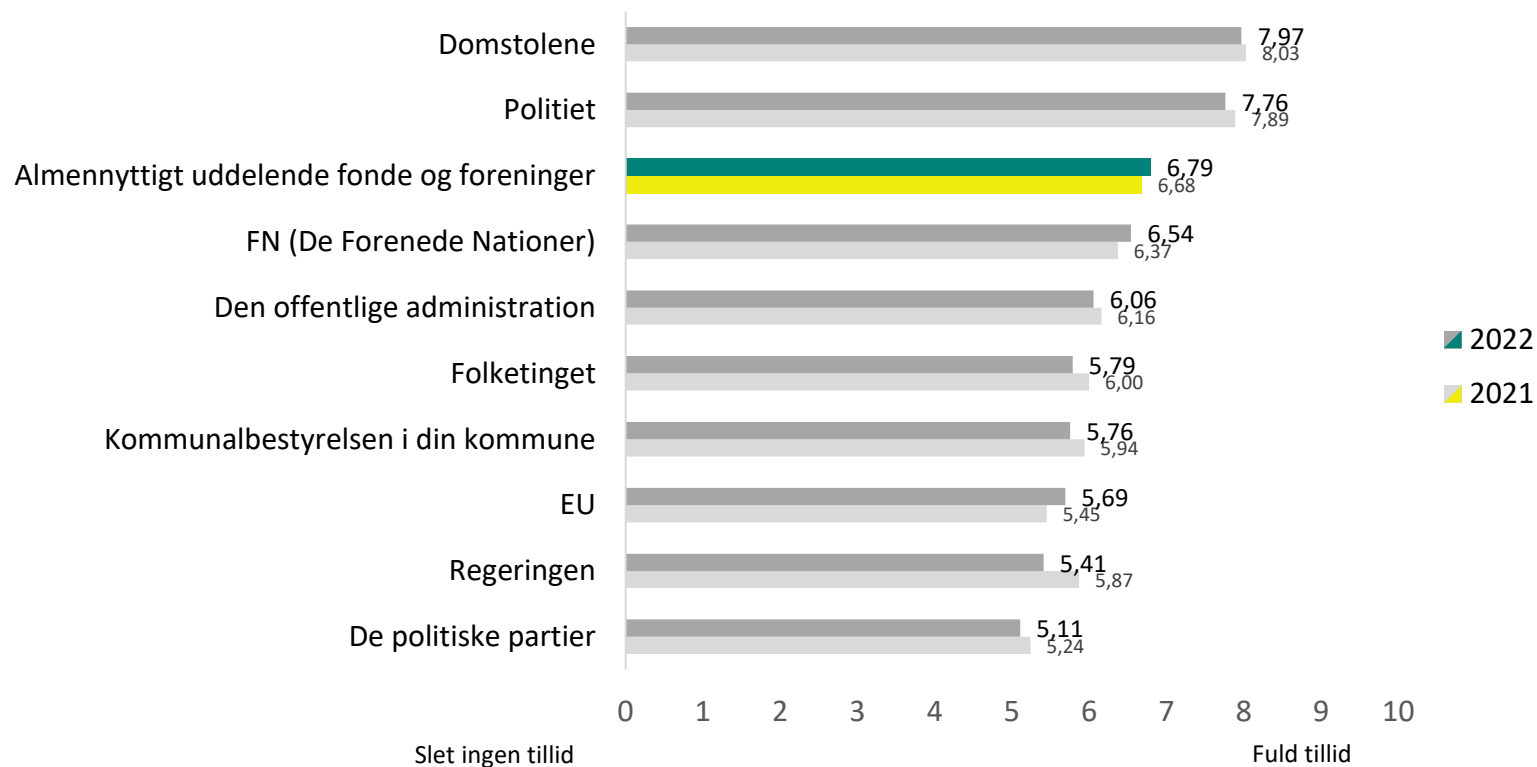
14 % – Hverken enig eller uenig

Q7a. Du svarede tidligere at du var <indsæt svar fra Q7.1> i, at danske fonde løfter en vigtig samfundsopgave. Begrund gerne dit svar her. (åbent spørgsmål uden liste)

Base 2022: Alle (2235)

Danskerne har fortsat stor tillid til de almennyttigt uddelende fonde og foreninger

Figur 5: Danskernes tillid til forskellige institutioner i 2022

Q6 Hvor stor tillid har du personligt til ...?

Base 2022: Alle (2235)

Kilde: Fondenens Videnscenter, gennemført af Kantar Gallup.

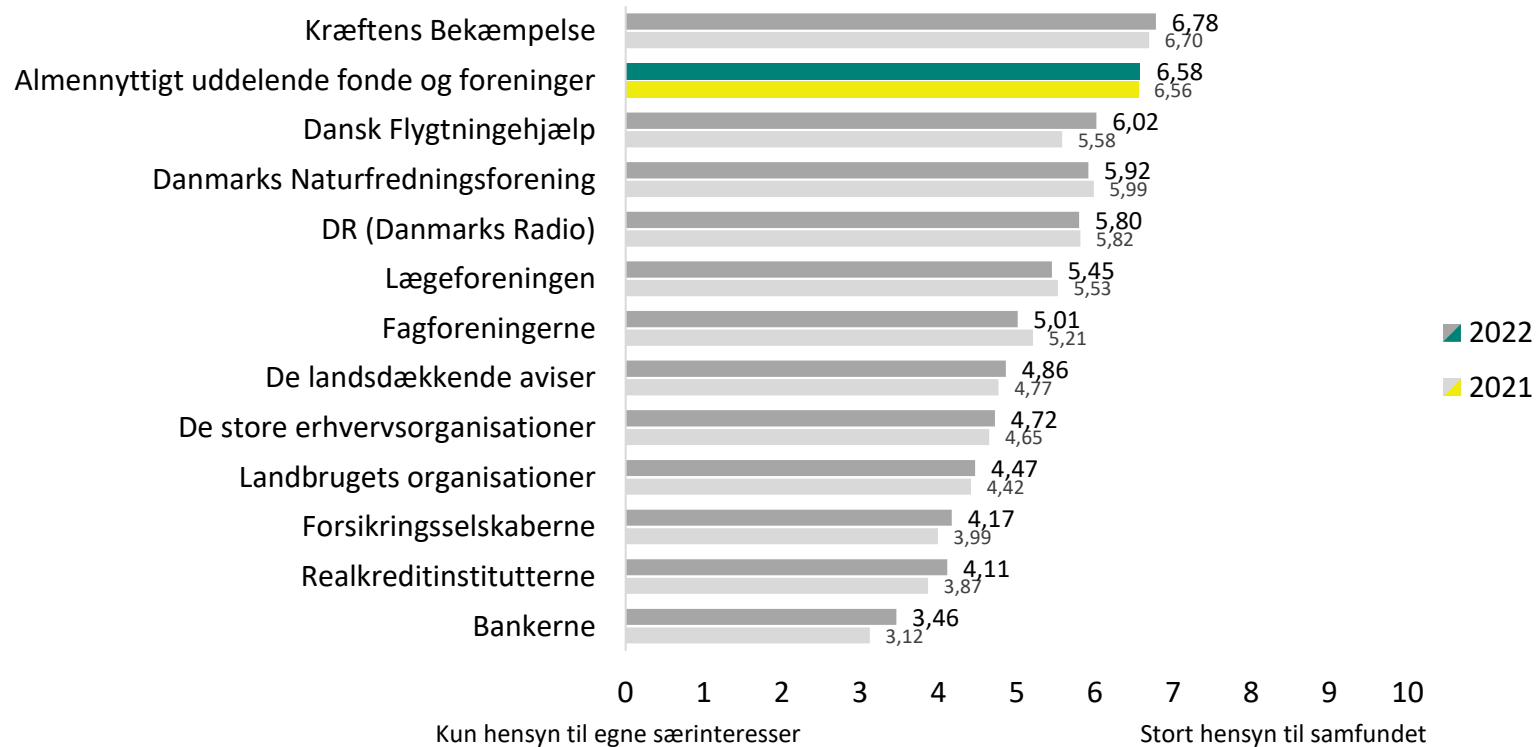
Figur 5 viser danskernes tillid til forskellige institutioner i 2022.

Danskerne har stor tillid til de almennyttigt uddelende fonde og foreninger. På en skala fra 0 til 10 har befolkningen i gennemsnit givet de almennyttigt uddelende fonde og foreninger en score på 6,79. Dermed ligger fondene på tredjepladsen i opgørelsen over tillid til de forskellige institutioner i 2022.

Rækkefølgen er stort set som i 2021. Men generelt er danskernes tillid til internationale institutioner som FN og EU steget, og tilliden til danske institutioner som Folketinget, kommunalbestyrelser, politiske partier og regeringen svækket.

Danskerne oplever, at de almennyttigt uddelende fonde og foreninger tager hensyn til samfundet

Figur 6: Danskernes opfattelse af organisationers hensyntagen til samfundet i 2022

Figur 6 viser danskernes opfattelse af organisationers hensyntagen til samfundet vs. hensyn til egne særinteresser.

På en skala fra 0 til 10 har befolkningen i gennemsnit givet de almennyttigt uddelende fonde og foreningers hensyntagen til samfundet, i forhold til hensynet til deres egne særinteresser, en score på 6,58. Dermed ligger fondene på andenpladsen på en rangeret liste over en række organisationer i 2022.

Q8 Tager nedenstående organisationer/virksomheder kun hensyn til egne særinteresser, eller tager de også hensyn til samfundet?

Base 2022: Alle (2235)

Metode og kildegrundlag

Metode og kildegrundlag

Målgruppe, indsamlingsmetode og databehandling

Undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde med Fondenes Videnscenters medlemmer og gennemført bredt i den danske befolkning blandt personer over 18 år. Dataindsamlingen er foretaget online via Kantar Gallups onlinepanel G@llupForum. Kantar Gallup har derefter vejet materialet således, at det er i overensstemmelse med den statistiske fordeling mht. de vigtigste demografiske kriterier, og at respondenterne dermed udgør et repræsentativt udsnit af den voksne danske befolkning.

Sample, felt og spørgeskemalængde

Der blev fra den 9. maj til den 22. maj 2022 (uge 19-20) gennemført i alt 2.235 interview i målgruppen. Interviewlængden var 12 minutter.

Spørgsmål stillet til befolkningen vedrørende tillid

Spørgsmålene vedrørende tillid og hensyn til samfundet er inspireret af eksisterende tilgange. Formuleringer kommer fra eller er inspireret af følgende publikation:

Andersen, Jacob, Anders Hede og Jørgen Goul Andersen (2017): *Tilliden til samfundets bærebjælker*, TrygFonden.

Spørgsmål om politisk tillid er inspireret af TrygFondens tryghedsmålinger:

<https://www.tryghed.dk/viden/tryghedsmaalinger/download-tryghedsmaaling-2017>

Fondenes Videnscenter har dog, efter test af forståelse af ordet "fond", valgt at anvende betegnelsen "almennyttigt uddelende fonde og foreninger" i tillidsspørgsmål (side 12). Valget skyldes, at ordet "fond" kan kobles med kapitalfonde, investeringsfonde m.v. Muligheden for mistolkning af, hvad respondenterne bliver bedt om at vurdere, har gjort det nødvendigt at anvende en præcis betegnelse for, hvilke typer af fonde respondenterne skal vurdere.

Ændringer i design af undersøgelsen

Der er gennemført lignende kendskabsmålinger i 2008, 2009, 2011, 2013-2016 og 2018-2021. I denne analyse har vi valgt at sammenligne 2022-resultater med 2019, 2020 og 2021. Der er ændringer, som kan have betydning for resultaterne, og som vi derfor gør opmærksom på:

- Antallet af fonde i det hjælpne kendskabsspørgsmål er varierende (2019-2020: 24 fonde, 2021: 26 fonde, 2022: 24 fonde). En længere svarliste vil sandsynligvis reducere kendskabet for hver af de viste fonde, hvorfor det hjælpne kendskab kan være påvirket af dette.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?
Kontakt os på info@fondenensvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og øvrig viden om
fonde på vores hjemmeside. Her kan du også
tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes
løbende opdateret om nye udgivelser:
www.fondenensvidenscenter.dk